

KOMPETENCIA TESZT

Projekt neve	Youth Entrepreneurship Support (YES)
Dokumentum címe	Kompetencia teszt
Szerző	PP – Revita Alapítvány
Közreműködő(k)	LP – Romániai Vállalkozásokért Egyesület
Oldalszám	34
Dátum	2019. augusztus
<i>A dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió hivatalos álláspontját.</i>	

KÉRDŐÍV

A zölddel írt szöveg technikai jellegű, NEM megjelenítésre szánt.

A kérdőív címe, a megszólítás, a projekthivatkozás, a kötelező elemek az elejére kellene.

Kötelező lesz minden kérdésre válaszolni, a kivétel külön jelölve!

A számozás a programozást segíti. A megjelenített online verzióba NEM kellene a számok.

Lapozás:

- 1. lap: 1-6. kérdések (általános)
- 2. lap: 7-15. kérdések (témába vágó háttér/tervek)
- 3-8. lap: 5 kérdés/lap (keverve, 1-1 az 5-5 kompetenciához, az utolsó oldalon csak 4 lesz)
- 9. lap: 3 'celeb' kérdés
- 10. lap: elérhetőségek

ADATOK ÉS VÁLLALKOZÓI GYAKORLAT

1. Melyik évben születtél?
2. Jelöld be a nemed!
 - Nő
 - Férfi
3. Melyik országban jársz iskolába?
 - Magyarország
 - Románia
4. Melyik megyében jársz iskolába? (A 3. kérdés függvényében jelenik meg az összes magyarországi vagy az összes romániai megye. Egyet választhat.)
5. Melyik településre jársz iskolába? (A 4. kérdés függvényében jelenik meg az összes, a kiválasztott megyéhez tartozó településnév. Egyet választhat.)

6. **Milyen típusú iskolába jársz? (A 3. kérdés függvényében jelenik meg a magyarországi vagy romániai iskolatípus lista. Egyet választhat.)**

Magyarországi iskolatípus lista (3. kérdés = Magyarország esetében):

- Szakiskola/készségfejlesztő iskola
- Szakközépiskola
- Szakgimnázium
- Gimnázium
- Egyéb, éspedig:

7. **Van a családban vállalkozó? (Egyet választhat.)**

- Szüleim és/vagy testvérem és/vagy nagyszüleim vállalkozók.
- Egyéb rokonom vállalkozó.
- Nincs.

Ha van vállalkozó a családban (1-2. válasz), megjelenik a következő két kérdés; ezekre nem kötelező válaszolni.

8. **Eszedbe jutott már, hogy beszállj te is a családtagod vállalkozásába? (Egyet választhat.)**

- Már beszálltam.
- Gondoltam már rá, jó lenne.
- Köszönöm, inkább nem szeretném.
- Még sosem gondolkodtam ezen.

9. **Mennyire sikeres ez a vállalkozás? (Egyet választhat.)**

- Nagyon jól megy.
- Hol így, hol úgy...
- Folyamatosan panaszkodnak rá.
- Fogalmam sincs.

10. **Gondtál már arra, hogy saját vállalkozásba kezdj? (Egyet választhat.)**

- Persze, sokat gondolkodom ezen.
- Eszembe jutott már, de ennyi.
- Soha nem gondoltam még erre.

11. Milyen területen képzeled el a vállalkozásod? Melyik terület érdekel? (Többet is választhat.)

- Informatika, programozás, applikációk fejlesztése
- Szakmai, tudományos tevékenység
- Online marketing, közösségi média
- Építőipar
- Élelmiszeripar
- Könnyűipar (textil, faipar, bőr stb.)
- Kitermelő ipar, energia
- Feldolgozóipar
- Mezőgazdaság, állattenyésztés
- Divat
- Oktatás
- Ingatlanügyek
- Kereskedelem
- Szolgáltatóipar
- Turizmus
- Közlekedés
- Egyéb, éspedig:

12. Miért akarsz vállalkozó lenni? (NEM kötelező a válaszadás!)

13. Van példaképed az üzleti életben? (Egyet választhat.)

- Igen, van.
- Nincs.

Ha igen, akkor megjelenik ez a kérdés, de nem kötelező rá válaszolni:

14. Ki az?

15. Dolgoztál már? Jelöld be azokat a munkákat, amiket már kipróbáltál! Ha nem dolgoztál még, hagyd ki ezt a kérdést. (Többet is választhat. NEM kötelező a válaszadás!)

- Árufeltöltés boltban
- Szalag melletti munka, csomagolás, címkézés
- Futár (pizza, csomag stb.)
- Más diák korrepetálása
- Almaszedés, szőlőkötözés, más fizikai munka a mezőgazdaságban/állattenyésztésben
- Adminisztratív munka
- Takarítás
- Recepció, hostess
- Gyorséttermi munka, mosogatás
- Influencer
- Raktáros, anyagmozgató
- Nyelvtudással végezhető munka (pl. fordítás)
- Szórólapozás
- Eladó (fagyizóban, ajándéküzletben stb.)
- Felszolgáló, pultos
- Gyermekfelügyelő
- Egyéb, éspedig:

KOMPETENCIÁK

A kérdések a végleges kérdőívben keverve lesznek, nem kompetenciánkként.

A kereteket (időtartam, online felület) figyelembe véve a javaslatunk a vizsgálandó kompetenciák körére a következő:

- Kommunikációs stílus (asszertív/agresszív/passzív/manipulatív)
- Felelősségvállalás
- Kockázatvállalás
- Innovációs készség, kreativitás
- Kitartás, kudarctűrő képesség

Kommunikációs stílus

Indoklás: A kommunikációs stílus sok esetben életforma is, az általános társadalmi hozzáállást mutatja meg. Szűk értelemben nem vállalkozói kompetencia, ugyanakkor az értékelés szempontjából fontos és jól mérhető, jól visszajelezhető.

Fogalmi megközelítés: A kommunikáció az önkifejezés eszköze és az értelmezés képessége, a nyelvi (szóbeli és írásbeli) érintkezés módja. (ASszertív/AGresszív/Passzív/Manipulatív)

1. **Az osztályfőnök megkér, hogy órák után maradj bent, mert padokat kell pakolni a délutáni iskolavásárra. Mit csinálsz? (Egyet választhat.)**
 - Bent maradok pakolni, de magamban dühöngök. P
 - Nem érdekel az egész, és hazamegyek. AG
 - Átgondolom a dolgaimat, és megbeszélem az osztályfőnökkel, hogy tudok-e maradni. AS
 - Biztos rá tudom venni valami kitalált indokkal az osztályfőnököt, hogy engedjen el. M
2. **Rengeteg házid van, és éppen otthon tanulsz, amikor Messengeren keres az egyik osztálytársad, hogy segíts neki a matekleckében. Mit reagálsz? (Egyet választhat.)**
 - Elhajtom, hogy oldja meg, ahogy tudja. AG
 - Megbeszélem vele, hogy most nekem egyáltalán nem jó az időpont, de később segítek neki. AS

- Bár nincs kedvem hozzá, de azért elmagyarázom a házit. **P**
 - Lerázom azzal, hogy nézze át az órai munkát, és biztatom, hogy azután már egyedül is meg tudja csinálni. **M**
- 3. Hétféjére programot terveztél a barátaiddal, de anyukád szombat reggel szól, hogy segíts neki a nagytakarításban. Mit teszel? (Egyet választhat.)**
- Megpróbálom beadni neki, hogy tanulni megyek az egyik osztálytársamhoz. **M**
 - Duzzogok, de nekiállok segíteni. **P**
 - Leülök anyukámmal, és megpróbálom vele megbeszélni, hogy nekem milyen fontos ez a program – megígérem, hogy másnap segítek neki. **AS**
 - Dühös leszek, és amikor nem figyel, ellógok otthonról. **AG**
- 4. Megtudod, hogy az osztálytársaid, akikkel együtt voltál szemétszedésen, plusz ötöst kaptak testnevelésből a jó munkáért, amit végeztek. Te is ott voltál, de te nem kaptál semmit. Mit reagálsz? (Egyet választhat.)**
- Rosszul érint a dolog, de nem szólok semmit, hátha máskor én is kapok. **P**
 - A következő testnevelés órán udvariasan megkérdezem a tanárt, hogy én miért maradtam ki, holott én is sok szemetet szedtem. **AS**
 - Rögtön megkeresem a tanárt, és követelem tőle a magyarázatot. **AG**
 - Rábeszélem az osztálytársaimat, hogy hozzák fel ők a témát az órán, hátha úgy kiderül az igazság. **M**
- 5. Szakítasz a barátnőddel/barátoddal, és ő el akarja magával vinni a kirándulásaitok alkalmával közösen gyűjtött hűtőmágneseket, amiket te is szeretnél megtartani. Mit teszel? (Egyet választhat.)**
- Nem tárgyalok róla – az én tulajdonomban tartoznak, és meg is tartom őket. **AG**
 - Leülök vele, és átbeszéljük, hogy hogy osztozzunk meg rajtuk. **AS**
 - Úgy tartom meg a mágneseket, hogy azt mondom neki, hogy már kidobtam őket. **M**
 - Nem vagyok hajlandó vitázni vele; vigye csak azokat a kacatokat, ha már ennyire kellene neki. **P**

Felelősségvállalás

Fogalmi megközelítés: A személy képessége arra, hogy számol saját tettei következményeivel, képes választani és dönteni, vállalja a felelősséget a döntéseiért, a munkájáért, a teljesítményéért, a rábízott tárgyakért vagy emberekért.

6. **Elő szokott fordulni veled, hogy beteget jelentesz csak azért, hogy ne kelljen iskolába menned?**
 - Gyakran (0)
 - Ritkán (0,5)
 - Soha (1)
7. **A feladataidat szoktad az utolsó percre hagyni?**
 - Gyakran (0)
 - Ritkán (0,5)
 - Soha (1)
8. **Elő szokott fordulni veled, hogy elkapkodsz egy feladatot, és nem fejezed be rendesen?**
 - Gyakran (0)
 - Ritkán (0,5)
 - Soha (1)
9. **Tanulmányi versenyen vagy a csapatoddal, és pont azzal az anyaggal kapcsolatosan kérdeznek, amit a te javaslatodra nem néztetek át. Emiatt hátrább kerültök a versenyben. Mit teszel?**
 - Csendben maradok, hátha senkinek nem jut eszébe, hogy én hibáztam. (0)
 - Beismerem a hibám, és elnézést kérek a csapattól. (1)
 - Nem csak én szoktam hibázni, hanem más is – erre felhívom a csapat figyelmét. (0,5)
10. **Osztálykiránduláson túrázni indultok, és téged bíznak meg azzal, hogy a sor végén figyeld, hogy senki ne maradjon le. Az egyik pihenőnél észreveszed, hogy hiányzik egy ember. Mit teszel?**
 - Szólok a többieknek, és elindulok megkeresni a lemaradót. (1)
 - Szidom a lemaradót, és várakozásra bírom a többieket, hogy majd csak utolér bennünket. (0,5)
 - Nem szólsz senkinek, mert biztosan csak a szükségét végzi valahol. (0)

11. Szüleid elutaznak és megbíznak, hogy locsold otthon a növényeket, de elfelejted és az egyik kiszárad, mire észreveszed. Mit reagálsz?

- Kihajítom a kukába – úgyse veszik észre, hogy egy hiányzik. (0)
- Gyorsan elmegyek egy boltba, és veszek egy ugyanolyat, hogy ne tűnjön fel. (0,5)
- Jobban figyelek a többi növényre, és mikor a szüleim hazajönnek, bevallom nekik, hogy mi történt. (1)

Kockázatvállalás

Fogalmi megközelítés: A kockázatvállalás a félelmeken és a bizonytalanságokon való felülemelkedés képessége. Aki kockázatvállaló, az leküzdöi a félelmeit, bátran, önként hoz meg döntéseket, és vállalja a bizonytalan, nem (teljesen) kiszámítható helyzeteket is.

12. A barátnődnek/barátodnak szeretnél a születésnapjára egy pólót venni, amire már nagyon régóta vágyik, de nem tudod a pontos méretét. Vásárolnál neki így is?

- Persze, mindenképp megvenném, hiszen azt a pólót szeretné! (1)
- Inkább keresek valami más ajándékot, amihez nem kell tudnom a méretét. (0)
- Addig nem veszem meg, amíg meg nem tudtam a pontos méretét. Legfeljebb pár napot késik az ajándék. (0,5)

13. Az egyébként szigorú és pontos, precíz osztályfőnökök kiválasztotta az osztálykirándulás helyszínét, de rosszul emlékezett: az osztály máshová szeretett volna menni. Kellene valaki, aki szól neki, és kéri a helyszín módosítását. Vállalod?

- Ha valaki más szóba hozza a témát, és látszik, hogy nem lesz belőle baj, én is nyíltan támogatom a helyszín módosítását. (0,5)
- A következő osztályfőnöki órán jelentkezem, és röviden elmondom, hogy az osztály más helyre szeretne menni kirándulni. (1)
- Ugyan nem akarok menni az osztályfőnök által választott helyre, de nem akarok összetűzésbe se kerülni vele, így nem vállalom. (0)

- 14. Nem különösebben szereted az egzotikus ételeket, de a barátod/barátnőd szeretné, ha elmennél vele az új szusi étterembe. Mit reagálsz?**
- Elmegyek veled, de azért egy szendvicset betárazok, biztos, ami biztos. (0,5)
 - Örülök a meghívásnak – akár még jó is lehet. (1)
 - Lebeszélem róla, és rendelek egy pizzát vigasztalásul. (0)
- 15. Külföldre utazol a barátaiddal, de már az első napon ellopják a bőröndödet a ruháiddal. Mit teszel?**
- Hazautazom, és bosszúsan nézegetem a többiek nyaralásról megosztott fotóit. (0)
 - Egy „majd csak lesz valahogy” kiáltással ott maradok, és kölcsönkérek egy-két ruhadarabot a többiektől. (1)
 - Hazautazom, összepakolok megint, és a többiek után megyek újra. (0,5)
- 16. Túrázni mész a barátaiddal, de véletlenül letértetek a kijelölt ösvényről, és elkeveredtek. Mit javasolsz?**
- Menjünk vissza az ösvényen addig, amíg meg nem találjuk a jelzést. (0,5)
 - A térkép szerint nem vagyunk messze a céltól, így hát vágjunk neki az erdőnek! (1)
 - Tartok tőle, hogy még jobban eltévedünk, és azt javaslom, hogy hívjunk segítséget. (0)
- 17. Lopás történik a kollégiumban, ahol laksz. Mivel a tettes nem kerül elő, az igazgató kollektív tanulószobai elzárást ad büntetésül. Mit teszel?**
- Szó nélkül leülöm a büntetést, mert legalább tudok nyugodtan tanulni. (0)
 - Megpróbálok beszélni az igazgatóval, hogy nem biztos, hogy ez a jó módszer. (1)
 - Dühöngök, és mindenáron megpróbálok kideríteni, hogy ki volt a tettes, hogy leverhessem rajta. (0,5)

Kreativitás/innovációs készség

Fogalmi megközelítés: Az a képesség, hogy a korábban elszigetelt tapasztalatok között kapcsolatokat hozunk létre, amelyek új gondolkodási sémák formájában, új elképzelésekként vagy produktumokként jelennek meg. A kreativitás az új, eredeti és értékes szellemi vagy anyagi termék létrehozásának a képessége. Az innovációs készség nyitottság az új megoldások, az alkotás felé; új dolgok felfedezése, keresése és befogadása.

18. "Olyan dolgokba is szívesen belevágok, amiket még soha nem csináltam." Jellemző ez rád?
- Jellemző (1)
 - Nem jellemző (0)
19. "Ha valami nem sikerül úgy, ahogy először próbáltam, akkor kitalálok valami mást, nem adom fel." Jellemző ez rád?
- Jellemző (1)
 - Nem jellemző (0)
20. "Gyakran én vetem fel, hogy menjünk kirándulni vagy bulizni, és meg is szervezem." Jellemző ez rád?
- Jellemző (1)
 - Nem jellemző (0)
21. "Tartok a számomra új, ismeretlen dolgoktól." Jellemző ez rád?
- Jellemző (0)
 - Nem jellemző (1)
22. "Ha egy érdekes új témával kezdünk el foglalkozni a suliban, mindig egy csomó kérdést teszek fel." Jellemző ez rád?
- Jellemző (1)
 - Nem jellemző (0)
23. "Felkelti a kíváncsiságom, ha valamire azt mondják, hogy nagyon nehéz vagy lehetetlen megoldani." Jellemző ez rád?
- Jellemző (1)
 - Nem jellemző (0)

Kitartás, kudarctűrés

Fogalmi megközelítés: A személy eredményesen tud szembenézni a megterhelő, nehéz, érzelmileg is kimerítő, feszültséggel teli helyzetekkel, nem adja fel, amikor nehézségeket vagy akadályokat tapasztal, és a sikertelenséget követően újra próbálkozik. Ha valami végképp nem jött össze, akkor képes tovább lépni.

- 24. Nagyon szeretsz fotózni, és a barátaid is dicsérik a képeidet, de hiába küldöd be őket pályázatokra, sose nyersz semmit. Mi fog történni?**
- Abbahagyom a fotózást, és keresek valami más hobbist. (0)
 - Még több képet készítek, és tovább küldöm a pályázatokra, mert előbb-utóbb mások is elismerik a tudásom. (1)
 - Tovább fotózok, de most már csak magamnak. (0,5)
- 25. Diákmunkán egy gyorsétteremben dolgozol, és az egyik veled kezdő társadat előléptetik, de te még mindig mosogatsz. Mit teszel?**
- Még nagyobb erőbedobással dolgozom, mert hiszem, hogy engem is hamarosan előléptetnek. (1)
 - Azonnal felmondok, hiszen ez igazságtalanság! (0)
 - Félgőzzel dolgozom tovább, és közben más munkát keresek, ahol majd jobban megbecsülnek. (0,5)
- 26. Rajzórán csendéletet kell alkotnotok, de már 5 rajzlapot dobtál ki, mivel egyik sem úgy sikerült, ahogy szeretnéd. Mit teszel?**
- Addig csinálom, amíg olyan nem lesz, amivel elégedett vagyok. (1)
 - Megcsinálom, és remélem, hogy a tanár elégedett lesz velem. (0,5)
 - Összeveszem, és nem érdekel, hogy ki mit gondol. (0)
- 27. Szeretnéd, hogy édesanyádnak friss fűszernövényei legyenek a konyhában, de hiába próbálkoztál már többször is az ültetéssel, nem jön össze. Mit csinálsz?**
- Elmegyek egy boltba, és megveszem készen a növényeket. (0,5)
 - Utána olvasok, hogy mi lehet a megoldás, és tovább próbálkozom. (1)
 - Eddig is jók voltak a szárított fűszerek, ezután is jók lesznek, úgyhogy valami mással töltöm inkább az időm! (0)

28. A társasjáték klubban az utóbbi időben folyton vereséget szenvedsz az egyik társadtól a kedvenc játékodban. Mi lesz a következménye ennek?

- A következő alkalommal másik játékkal fogok játszani. (0)
- Nem játszok azzal a társammal, akitől folyton kikapok. (0,5)
- Megpróbálok új stratégiákat kitalálni, hogy legközelebb már én nyerjek. (1)

29. Gépjárművezetői tanfolyamra jársz, és már harmadszor buktatnak meg a vezetési gyakorlaton. Mit teszel?

- Abbahagyom az egészet, mert ez biztos, hogy csak ellenem szól. (0)
- Átmegyek egy másik oktatóhoz/autós suliba, és befejezem ott. (0,5)
- Nekimegyek negyedszer is, mert vagyok olyan jó, hogy ez ne fogjon ki rajtam. (1)

'CELEB' KÉRDÉSEK

1. Rendkívül sikeres a vállalkozásod: eszedbe jut, hogy a vagyoned egy részét eladományozhatnád. Milyen célt támogatnál inkább?

- Ugyan már! A sikeres vállalkozásom eredménye az enyém! Esetleg egy kicsi részét adományozom el, mindegy, hogy mire.
- Gyerekekre fordítanám – például betegségek gyógyítására, mozgásfejlesztésre, oktatásra stb.
- Környezetvédelem, az élet megmentése a Földön – vagy más bolygón, ha itt már nem lehet.

2. Ha sikeres vállalkozóként bármit megengedhetnél magadnak, milyen lenne a megjelenésed?

- Nem különösebben érdekel ez a téma. Kényelmes, normális ruháim lennének.
- Szolid elegancia, igényes megjelenés, semmi hivalkodó külsőség.
- A legmagasabb minőségű luxusholmokban jelennék meg – ha már sikeres vagyok, nézzek ki ennek megfelelően!

Az értékelés elolvasása után:

Tetszett a teszt? Add meg az elérhetőségeidet, és ha szerencsés vagy, részt vehetsz egy izgalmas szimulációs tréningen, amely tovább fejleszti a vállalkozói készségeidet – a költségeket mi álljuk (a projektről ezen a linken olvashatsz bővebben: www.yesbiz.eu). Adataidat csakis arra használjuk fel, hogy kapcsolatba lépjünk veled, ha kiválasztásra kerülsz. Mivel a kérdőív kitöltésének célja a vállalkozói készségeid felmérése, válaszaidat bizalmasan kezeljük; sem a szüleid, sem a tanáraid nem kapnak róluk visszajelzést.

- Név:
- Telefonszám:
- E-mail cím:

ÉRTÉKELÉS

Minden kompetencia esetében kap a résztvevő egy rövid visszajelzést. A különböző kompetenciákra kapott visszajelzések egymás alatt, bekezdésenként jelennek meg (a kompetencia neve nélkül!). Minden kompetencia értékelés esetén a rövid verzió után van egy „Bővebben” gomb: ha azt megnyomja, akkor jelenik meg a hosszabb szöveg.

Kommunikációs stílus

Az értékelés rendszere:

- 5 kérdés van, mind esetében választható a 4 stílus.
- Amelyik stílusra a legtöbb választ adta, az lesz az övé.
- Mivel 5 kérdés van, legalább az egyik stílust 2-szer kell választani.
- Egy problémás helyzet képzelhető el: a 2-2-1 válaszadás. Ebben az esetben vagy random legyen a 2-2 válaszos stílusokból valamelyik, vagy azt kapja értékelésül, amire előbb összejött a 2 válasz.

Az értékelés szövege:

- **Asszertív:** Remekül együtt tudsz működni másokkal; a saját érdekeidet és a másokét egyszerre figyelembe tudod venni, őszintén elmondod a gondolataidat, és másokat is meghallgatsz. **Bővebben:** Magabiztosan tudsz megnyilvánulni érzelmileg nehéz szituációkban is. Céloed a konfliktus megoldása, miközben minden résztvevő fél igényeit szem előtt tartod – nem hódolsz be, de nem is próbálsz elnyomni a többieket. Képes vagy kompromisszumot kötni ahelyett, hogy mindig a saját fejed után mennél – ennek következtében nagyon jó csapatjátékos vagy.
- **Passzív:** A saját érdekeidet sokszor háttérbe szorítod – hagyod, sőt, néha kifejezetten igényled, hogy mások hozzák meg a fontos döntéseket helyetted, így rendszerint alárendelt szerepbe kerülsz a kapcsolataidban. **Bővebben:** Kerülsz a problémás helyzeteket – a kommunikáció elől rendszerint kitérsz, visszafogottan viselkedsz. Sokszor a béke kedvéért tétlenül hagyod, hogy mások megsértsék a határaidat, de ez idővel visszaüthet, hiszen jogos felháborodáshoz vezet a részedről. Bár valóban nem érdemes minden

fennakadni, azért próbálj meg egy kicsit nagyobb szerepet vállalni az életedben – ha mindent a véletlenre hagysz, sok lehetőséget elszalasztasz.

- **Agresszív:** Szereted megmondani másoknak, hogy mit tegyenek: erős benned az irányítási vágy, és általában el is éred, amit akarsz. Harciasan kiállsz az érdekeidért, kitartóan, bármin keresztülgázolva képviseled az elképzeléseidet, akár kemény harc árán is – azt sem bánod, ha a többiek mást gondolnak. **Bővebben:** Bár néha kell a rámenősség ahhoz, hogy elérd a célot, vagy megértesd a nézőpontodat, csak egy nagyon vékony hajszál választja el az ellenséges hangvételtől – próbáld meg ezt a határt nem átlépni. Legyél mindig ilyen őszinte és magabiztos, ugyanakkor nyugodt és együttműködő!
- **Manipulatív:** Szeretsz irányító szerepben lenni, de soha nem nyíltan – ravaszul szoktad érvényesíteni az érdekeidet, és sokszor észre sem veszik a körülötted levő emberek, hogy a háttérből befolyásolod őket. A meggyőzés technikáit inkább burkoltan használod, mintsem szemtől szemben – sugalmazol, szereted a kiskapukat. **Bővebben:** Könnyen megnyersz magadnak mindenkit, ezért általában sikerrel jársz. Próbáld meg a meggyőzőerődöt nyíltabban használni – ha logikus érvekkel állítasz másokat magad mellé, nagyobb lesz a 'győzelemmel' járó elégedettséged is, és hosszútávon többre jutsz!

Felelősségvállalás

6 kérdés van, kérdésenként 1/0,5/0 pont.

Értékelés:

- **5-6 pont:** Előre átgondolod és számolsz a saját tetteid következményeivel, képes vagy választani és dönteni. Vállalod is a felelősséget azért, ami a te feladatod, nem visszakozol akkor sem, ha esetleg valami rosszul sült el, és neked kell helyrehozni a hibát. **Bővebben:** A felelősségvállalási készséged és döntési képességed megfelelő ahhoz, hogy vezess egy csoportot vagy saját vállalkozásod legyen.
- **3-4,5 pont:** Többnyire számolsz a saját tetteid következményeivel, de ez sokszor hangulatfüggő. Képes vagy – és legtöbbször akarsz is – választani és önállóan döntéseket hozni, de inkább csak akkor vállalod értük a felelősséget, ha azok nagyrészt pozitívak. **Bővebben:** Fejlődhetsz ezen a téren, ha egy kicsit

átgondoltabb vagy, és kikéred mások véleményét, amikor olyasmiben kell döntened, amiben még kevesebb a tapasztalatod.

- **0-2,5 pont:** Ha egy mód van rá, szereted megúszni a felelősségre vonást, és jobbnak tartod, ha mások elintézik a dolgokat, te pedig kimaradsz a döntésekből. Ezt vagy azzal éred el, hogy átengeded a döntést másoknak, vagy a háttérből intézkedsz, és oda is vonulsz vissza, amikor valami rosszul sült el. **Bővebben:** Hosszútávon egyik sem a legjobb megoldás – próbáld meg mások példáiból okulva több tapasztalatot szerezni, és felvállalni a döntéseiddel járó következményeket: ha jól meggondolva hozod meg őket, akkor nagyobb az esély arra, hogy pozitív lesz az eredmény.

Kockázatvállalás

6 kérdés van, kérdésenként 1/0,5/0 pont.

Értékelés:

- **5-6 pont:** Vállalod a kockázatot, amikor szükség van rá, a nehezen átlátható, bizonytalan helyzetekben is mersz dönteni, nem rettensz vissza a kihívástól. Bízol magadban, tudod, hogy képes leszel megoldani a váratlan helyzeteket. **Bővebben:** Azzal, hogy bátran vállalod a kockázatot, sok hasznos tapasztalatot szerzel, és végül eléred majd a célot! Építs magabiztosan a képességeidre, légy körültekintő, és az eredmény nem marad el.
- **3-4,5 pont:** Az esetek jó részében vállalod a kockázatot; többnyire lehet rád számítani, bár a nehezen átlátható, bizonytalan helyzetekben nem mindig mersz dönteni, és inkább visszavonulsz. **Bővebben:** Abban igazad van, hogy fontosak a biztos alapok és az egészséges realitásérzék, de soha ne feledd el, hogy kockázat nélkül nincs nyereség! Kezdj el bevállalni néhány nehezebb helyzetet, próbáld ki magad – meglátod, a sikerélmény nem marad el!
- **0-2,5 pont:** Nem kedveled a nehezen átlátható, kockázatos helyzeteket, ezeket – amennyire csak lehet – igyekszel elkerülni. Sokkal inkább biztonságra és kiszámíthatóságra törekszel, szereted, ha minden úgy történik, ahogyan előre megtervezted. **Bővebben:** Ha szeretnél saját vállalkozást, akkor gondold át, hogy miben tudnád mégis kipróbálni magad! Kezdj el kis lépésekben haladni, fejleszd a kockázatvállalási képességed!

Kreativitás/innovációs készség

6 kérdés van, kérdésenként 1/0 pont.

Értékelés:

- **5-6 pont:** Tele vagy kíváncsisággal, kreativitással, minden érdekel, ami új és izgalmas, nyitott vagy és érdeklődő, sok-sok ötleted van. **Bővebben:** A kreativitásod nagyon sok helyzet megoldásában segített már; ha egy ötlet nem válik be, rögvest előállsz egy újjal. Jól használod fel a rendelkezésedre álló információkat, ügyesen tudod alkalmazni őket egy-egy új helyzetben. Néha a környezeted meglepődik az ötleteiden, de ez ne tartson vissza – használd a kreativitásod bátran!
- **3-4 pont:** Rendszerint érdekesnek találsz az új, korábban ismeretlen helyzeteket, és gyakran van kreatív ötleted is – ezeket azonban magadtól nem mindig osztod meg másokkal. **Bővebben:** Ha amiatt aggódsz, hogy majd kinevetnek, vagy nem értenek veled egyet, ne parázz – a legtöbb kreativitást igénylő helyzetre nincs rossz válasz. Ráadásul ötletelni – és esetleg tévedni – még mindig jobb, mint csendben maradni, és kimaradni a dolgokból.
- **0-2 pont:** Amikor csak teheted, maradsz a már jól ismert megoldásoknál, az új helyzetek inkább borzongást váltanak ki belőled. **Bővebben:** A bevált megoldásokra stabilan lehet építeni, te ebben nagyon jó vagy. Ugyanakkor egy-egy új dolog akár érdekes is lehet, és ha néha kipróbálsz valami korábban még nem alkalmazott megoldást, eredményesebb leszel.

Kitartás, kudarcűrés

6 kérdés van, kérdésenként 1/0,5/0 pont.

Értékelés:

- **5-6 pont:** Eredményesen tudsz szembenézni az akadályokkal és nehézségekkel, nem adod fel könnyen, nagyon kitartó vagy. **Bővebben:** A kudarc nem riaszt vissza, bízol magadban, újra és újra nekimesz a feladatnak, ez a kulcsa a sikereidnek! Tudod jól, hogy nem minden fog összejönni elsőre, ugyanakkor az akadályok legyőzéséből nagyon sokat lehet tanulni, így később még eredményesebb leszel.

- **3-4,5 pont:** Ügyesen szembenézel az akadályokkal; az esetek többségében nem adod fel könnyen, kitartó vagy, de egy idő után azért téged is le tudnak törni a kudarok. **Bővebben:** Az életben gyakran lehetetlen másképp előrelépni, mint hogy újra és újra megpróbálsz megoldani egy kihívást. Ne add fel hamar, és bízz magadban, mert soha nem tudhatod, hogy mikor jársz sikerrel!
- **0-2,5 pont:** Jobban szereted a nyugalmat, mint újra és újra megpróbálni valamit, ami nem sikerült. **Bővebben:** A kudarc most még elriaszt, de ha jobban bízol magadban és kicsit kitartóbb vagy, akkor – sok tapasztalaton keresztül – eredményesebb is lehetsz.

'CELEB' ÉRTÉKELÉS

MONDAT + FOTÓ és LEÍRÁS

A vállalkozó-celeb kiválasztásának rendje:

- A két kapcsolódó kérdés alapján 9 féle típus lehetséges.
- A típuson belül random kerül kiválasztásra a lenti mondatba kerülő vállalkozó-celeb neve: „Hozzád vállalkozói stílusa áll közel.”

Vállalkozó-celeb típus	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Típuson belül random választási lehetőségek	Steve Jobs	Vera Wang	Tommy Hilfiger	Mark Wahlberg	J.K. Rowling	Beyoncé	Mark Zuckerberg	Bill Gates	Larry Ellison
	Evan Williams	Jeff Bezos	Bernard Arnault	Pierre Omidyar	Elon Musk	David Beckham	Larry Page	Warren Buffett	Giorgio Armani
	Walt Disney	Henry Ford	Estée Lauder	Jamie Oliver	Oprah Winfrey	Rihanna	Ingvar Kamrad	Nathan Bleccharczyk	Reed Hastings
Egyéb ötletek	Amancio Ortega (Zara) Dietrich Mateschitz (Red Bull) Evan Spiegel (Snapchat)			Árvai Péter (Prezi)	Hosszú Katinka Gordon Ramsey				
Társadalmi felelősségvállalás									
Inkább hagyjuk ezt	X	X	X						
Gyerekek				X	X	X			
Környezetvédelem							X	X	X
Megjelenés									
Nem érdekel a téma	X			X			X		
Szolid elegancia		X			X			X	
Luxus, csillogás			X			X			X

1. típus

Steve Jobs (1955-2011) – Apple

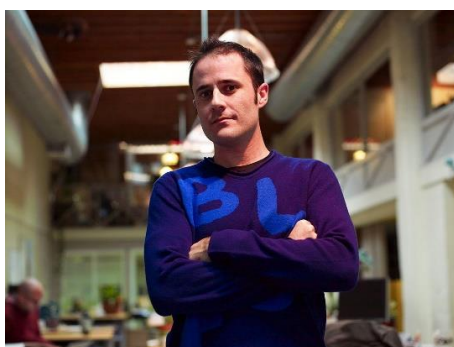

Steve Jobs a szülei nyomására jelentkezett egyetemre, de a kiemelkedően magas tandíj miatt a félretett pénzüik nem volt elegendő arra, hogy be is fejezze. Ennek ellenére dékáni engedélyt szerzett arra, hogy néhány általa kedvelt tárgyat látogathasson a kilépése után is; emellett alkalmi munkákból tartotta el magát. Barátjával, Steve Wozniakkal 1976-ban megalapította az Apple Computer céget, amely az ő irányítása alatt fejlesztette ki a Macintosh számítógépet, az iPod médialejátszót, az iPhone okostelefont és az iPad táblagépet.

Könyvajánló: Walter Isaacson – Steve Jobs (2011)

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Evan Williams (Twitter) és Walt Disney is.

Evan Williams (1972-) – Twitter

A Twitter alapítója másfél év után otthagyta a Nebraskai Egyetemet, hogy saját vállalkozását építse, de nem volt mindig szerencsés az üzleti életben: el szeretett volna indítani például egy podcast felületet, az Odeo-t, de hamar megbukott az ötlete, ugyanis a kezdés dátuma egybeesett az Apple iTunes megjelenésével. Mielőtt a Twitter vezetőjeként világhírré tett szert, műszaki és marketing munkakörökben dolgozott, független vállalkozóként pedig az Intelnek, a Hewlett-Packardnak és a Google-nek programozott.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Steve Jobs (Apple) és Walt Disney is.

Walt Disney (1901-1966) – Disney

A világ leghíresebb rajzfilm-készítője pályája kezdetén kifejezetten szegényen élt – újságíróként kezdte, de mivel „nem volt elég élénk a fantáziája”, elbocsátották; több vállalkozása is tönkrement, mígnem rátalált a hivatására. Az 1923-ban létrejött Walt Disney Company is többször csőd közeli állapotba került, és gyakran engedély nélkül használták a karaktereit, ami ellen kezdetben nem volt meg a megfelelő érdekérvényesítő ereje fellépni. Szerény kezdeteit meghazudtolva a vállalat ma több mint 200.000 embert foglalkoztat világszerte, és olyan filmstúdiók tartoznak az égisze alá, mint a Pixar (Toy Story, A Hihetetlen család), a Marvel (Marvel-moziverzum) és a Lucasfilm (Indiana Jones, Star Wars).

Könyvajánló: Bob Thomas – Walt Disney: Egy találékony amerikai (1987)

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Steve Jobs (Apple) és Evan Williams (Twitter) is.

2. típus

Vera Wang (1949-) – divattervező

Wang divattervezői karrierje 1989-ben kezdődött el, amikor – elégedetlen lévén a létező választékkal – saját maga tervezte meg az esküvői ruháját. Ezután nyitotta meg saját szalonját, ahol először mások kollekcióit árulta, de később saját márkát hozott létre. Olyan hírességek esküvői ruháiért felelt, mint Jennifer Lopez, Sharon Stone, Sarah Michelle Gellar és Uma Thurman, estélyi ruháit pedig Halle Berry, Charlize Theron és Meg Ryan is viselte díjkiosztó gálákon.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Jeff Bezos (Amazon) és Henry Ford (Ford) is.

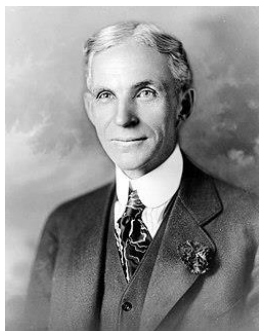
Jeff Bezos (1964-) – Amazon

Gyermekkorát egy texasi farmon töltötte, diákként gyorsétteremben is dolgozott, a Princeton egyetemen mérnök-informatikusként végzett. Az Amazon klasszikus garázsvállalkozásként indult, és a világ legnagyobb könyvesboltja akart lenni, végül forradalmasította a könyvpiacot, fokozatosan szélesítette a profilját, mára gyakorlatilag mindenféle terméket és webes szolgáltatást árul, és a legjelentősebb szereplővé vált az e-kereskedelem piacán; az Amazon Web Services a világ legnagyobb felhőszolgáltatója. Rendkívül sok kísérletezés és rengeteg kudarc után az Amazon 1997-ben megkezdte tőzsdei pályafutását. Jeff Bezos gyerekként az űrben képzelte el az emberiség jövőjét, többek között ezért is hozta létre saját űrutazó cégét, a Blue Origint. Több médiaérdekltsége is van, megvásárolta az amerikai Washington Postot, de az ő tulajdonában van a Business Insider amerikai online gazdasági lap is.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Vera Wang és Henry Ford (Ford) is.

Henry Ford (1863-1947) – Ford

Sokan nem tudják, hogy az autóipar, a futószalagos gyártósor és a modern tömeggyártás úttörőjének első két autógyára csődbe ment: a ma is leszármazottai által vezetett Ford Motor Company a harmadik próbálkozása volt. Korának leggazdagabb és leghíresebb emberei közé tartozott; nevéhez feltalálóként 161 amerikai szabadalom fűződik. Tőle származik a híres mondat: „Vevőink minden színigényét ki tudjuk elégíteni, ha fekete kocsit rendelnek.”.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Jeff Bezos (Amazon) és Vera Wang is.

3. típus

Tommy Hilfiger (1951-)

Az amerikai álom megtestesítője – kistermetű, lányos arcú fiúból világhírű divatguru lett. Első, középiskolás éveit indította saját vállalkozása már ruházati termékekkel foglalkozott, de ez igen hamar csődbe ment. Később a piros-kék-fehér, kényelmes ruhái, előbb a férfi, majd a női kollekció egyre népszerűbbek lettek. A különböző zenei irányzatokkal is szorosan összekapcsolódtak – a rapperek a '90-es években mind az ő termékeit hordták. A márkája erősségének az eredetiséget tartja; véleménye szerint nem követi, hanem kezdeményezi a trendeket, mindig egy lépéssel előrébb jár, hitvallása is ezt erősíti: „A közepszerűség nem opció.”. A márkához mára a ruházati cikkek mellett cipő, óra, parfüm és lakberendezési tárgyak is tartoznak.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Bernard Arnault (Louis Vuitton) és Estée Lauder is.

Bernard Arnault (1949-) – LVMH-Louis Vuitton, Sephora, Dior, Bulgari, TAG Heuer

A francia üzletember az LVMH elnök-vezérigazgatójaként 70 márka felügyeletét végzi, melyek között luxuscikkek, borok, divatárúk, órák és ékszerek, parfümök és kozmetikumok jelennek meg. Igazi álmodozónak tartják. Családi vállalkozás mérnökéből lett befektető, pénzügyi szakember; amikor az 1990-es évek elején luxuscsoport bevezetését tervezte, nagyon sok kritikát kapott, mindenki el akarta tántorítani a célkitűzésétől. Ám ő bízott önmagában, megvolt a bátorsága, és meg is valósította az elképzeléseit! Ma már a kreativitás, az innovációs képesség és a minőség-orientált üzleti modell példájának tartják, és rengetegen próbálják követni befektetési stílusát. Mindig hosszú távban gondolkodik, remek stratégia; üzleti sikereihez nagyban hozzájárul, hogy jól válogatja össze a csapatát. Mindemellett eredményes műgyűjtő és a művészetek nagy pártolója.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Estée Lauder és Tommy Hilfiger is.

Estée Lauder (1906-2004)

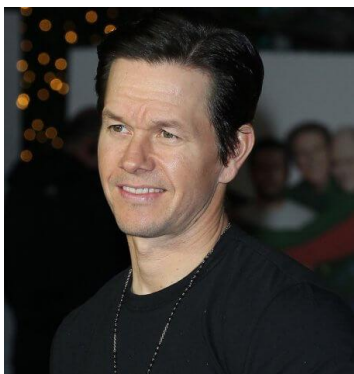

Anyai ágon magyar származású amerikai üzletasszony, aki a színésznői ambícióit adta fel a kozmetikai vállalkozása miatt. A magyar vegyész bácsikája által – titkos receptúra alapján, házi laborban – készített bőrápoló krém varázsoltta el először, ezt tökéletesítve vált népszerűvé a szebb bőrre vágyó hölgyek között. Erre építve hozta létre a férjével, Joseph Lauderrel közösen az Estée Lauder Companiest. Az 1940-es években alkalmazott marketing technikáik ma is aktuálisak: termékeiket forgalmas áruházakban kihelyezett kozmetikai pultoknál, ingyenes arckezelésekkel mutatták be, látogatták a szépségszalonokat, saját értékesítőket képeztek ki, és a vásárlások mellé apró ajándékokat adtak – hihetetlen népszerűsége tettek szert mindezzel. Lauder a semmiből építette fel kozmetikai birodalmát, a legmagasabb társadalmi körökben is népszerű volt. A titka az volt, hogy hitt a női szépség erejében, kedvelt mondását gyakran hallották tőle: „*Nincsenek csúnya nők, csak lusták.*”

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Bernard Arnault (Louis Vuitton) és Tommy Hilfiger is.

4. típus

Mark Wahlberg (1971-)

Az Oscar- és Golden Globe-díjra jelölt Mark Wahlberg zenei és színészi karrierje (A téglá, Transformers filmek stb.) mellett testvéreivel egy gyorsétterem-lánc tulajdonosa is, amely jelenleg 31 helyszínen szolgálja ki a vendégeket Észak-Amerikában. Befektetőként más üzletágakba is bekapcsolódott: részesedéssel rendelkezik az Aquahydrate nevű palackozott vizet forgalmazó vállalatban, saját Chevrolet autókereskedése van, illetve alapított egy sporttáplálkozással foglalkozó céget is.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Pierre Omidyar (eBay) és Jamie Oliver is.

Pierre Omidyar (1967-) – eBay

Az eBay alapítója ma már amerikai állampolgár, de Franciaországban született iráni és amerikai szülők gyermekeként. 28 évesen, 1995-ben alapította meg az eBayt (akkor még AuctionWeb néven); az elektronikus felületen zajló csereberét hobbinak szánta. Az első aukciós tárgy egy – sikeresen értékesített – elromlott lézerceruza volt. Az első eladás után egy évvel már 2 millió aukció futott az eBay-en! Az „elektronikus bolhapiac” használt és új árucikkek is elérhetők a hamutartótól a luxusjachtig. Pierre Omidyar 31 évesen lett milliárdos, amikor az eBay a tőzsdén is megjelent. A cég történetében számos változás, vezetőváltás, átalakulás ment végbe, de a növekedés töretlen.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Mark Wahlberg és Jamie Oliver is.

Jamie Oliver (1975-)

A brit sztárséfet 1996-ban egy dokumentumműsorban fedezték fel; első sorozata a BBC Naked chef volt – ez tette világhírűvé. A sorozat több évadot is megélt, emellett sok más műsort is forgatott (Jamie konyhája, Jamie at home, Jamie 30 perces kajái stb.), számos könyve megjelent és több reklámfilmben is szerepelt. Világszerte működnek éttermei magas minőséget képviselő franchise hálózatban – ezek egy része épp most került nehéz helyzetbe; átalakítás előtt áll a hálózat. Jamie mindig kiemelten kezelte a gyerekkori elhízás elleni küzdelmet, kampányt folytatott az iskolai menzák ételeinek javításáért, de kiáll az etikus állattartás mellett, és a nehéz helyzetben lévő fiatalok munkavállalását, képzését is támogatja.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Mark Wahlberg és Pierre Omidyar (eBay) is.

5. típus

J.K. Rowling (1965-) – Harry Potter-sorozat

Joanne Kathleen Rowling angol író nő gyermekkorában is szívesen mesélt a húgának; később az iskolában az ebédszünetekben az osztálytársai hallgatták folytatásos történeteit. Angliában szerzett tanári diplomát, Párizsban is tanult. Dolgozott az Amnesty Internationalnál titkárnőként, majd tanított. A Harry Potter történet alapötlete egy hosszú vonatút alatt született meg a fejében, a kéziraton évekig dolgozott munka és gyermeknevelés mellett, olykor igen nehéz körülmények között. A kész könyvnek nehezen talált kiadót; az első rész végül 1997-ben jelent meg, és hatalmas siker lett, számos díjat kapott, valamint 65 nyelvre lefordították – nem sokkal ezután a megfilmesítésre is sor került. Tanárként már nem dolgozik, de az írói munkásság mellett sikeres producer és forgatókönyvíró.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Oprah Winfrey és Elon Musk (Tesla) is.

Elon Musk (1971-) – Tesla

A dél-afrikai származású, Kanadában, majd az USA-ban élő üzletember, befektető és mérnök nem csak zseniális ötleteiről, hanem nyílt provokációiról is híres. 12 évesen írta az első játékprogramját, amit sikeresen értékesített. Tanult fizikát és közgazdaságtant is, a Stanford Egyetemet azonban két nap után otthagyta, elmondása szerint azért, „*hogy fontosabb problémákkal foglalkozzon, amik befolyásolják az emberiség jövőjét*”. A nevéhez fűződik a Zip2, az X.com, a PayPal, a SpaceX, a Tesla, Inc., a SolarCity és a The Boring Company vállalkozás, illetve a Hyperloop. A SpaceX űrkapszula tervezése 10 évig tartott, de sikerrel járt. Elon Musk további tervei között szerepel a Mars-utazás magántőkéből, a bolygóközi utazáshoz használható űrjármű vagy a műhold alapú szupergyors űr-internet létrehozása. Nem véletlenül nevezik gyakran az „Igazi Vasember” néven, mert amellett, hogy milliárdos, feltaláló és több meghökkentő üzleti vállalkozást is sikerre vitt, a stílusa is emlékeztet a képregényhősére.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Oprah Winfrey és J.K. Rowling (Harry Potter-sorozat) is.

Oprah Winfrey (1954-)

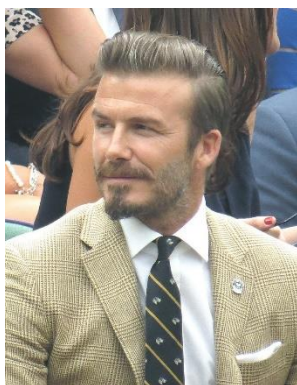
A 20. és 21. század egyik leggazdagabb és legbefolyásosabb amerikai személyisége szegény családból származik, de kitartásának köszönhetően ma már egy fogyasztói hatás – az Oprah Effektus – névadója: ha szereplései során megemlíti és promótál egy terméket/szolgáltatást, annak értékesítése exponenciálisan növekedni

kezd. 19 évesen kezdte meg tévés pályafutását híradósként, majd tartalomszolgáltatásba (sorozatok, filmek, honlapok stb.) kezdett. A legtöbben az 1986 és 2011 között műsoron levő beszélgetős showjáról ismerik, ami kategóriájában a mai napig a legnézettebb. Lelkes jótekönykodó: jelentős összegekkel támogatja a hátrányos helyzetű gyermekek oktatását, különös tekintettel a fiatal afrikai lányokra, akiknek maga is vezetői készségeket fejlesztő órákat ad.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még J.K. Rowling (Harry Potter-sorozat) és Elon Musk (Tesla) is.

6. típus

David Beckham (1975-)

Az egyik legismertebb és legelismertebb európai sztárlabdarúgó 2013-ban visszavonult, de hírneve már túllépett a futballpálya keretein: a neve összefonódott olyan multinacionális vállalatokkal, mint a Pepsi, a Vodafone és az IBM. 2007-ben elindította saját kozmetikum-családját az Amerikai Egyesült Államokban, de jelen van a H&M üzletekben egy férfiruházati kollekcióval, illetve whisky-t is gyárt a Diageo-val – a világ egyik legnagyobb égetett szesz előállítójával – összefogva. A UNICEF jószolgálati nagyköveteként támogatja a gyermekvédelmi szervezet AIDS-ellenes munkáját és gyermekkereskedelem elleni küzdelmét.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Beyoncé és Rihanna is.

Beyoncé (1981-)

A huszonháromszoros Grammy-díjas amerikai R&B énekesnő a 2000-es évek legsikeresebb női előadóművésze. Amellett, hogy a Pepsi és a L'Oréal reklámarca volt, 2004-ben saját divatmárkát is alapított. A divatcégnek az Egyesült Államokban és Kanadában vannak boltjai: bundával kiegészült sportruhákat és farmerokat árulnak, hozzájuk illő kiegészítőkkel és lábbelikkel. 2008 elején egy kapcsolódó mobiljátékot is elindított, ezzel is népszerűsítve a kollekcióját. Jótékonyági szervezete – a Knowles-Rowland

Center for Youth – a gyermekek jogait, oktatását és egészséges életmódját támogatja.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még David Beckham és Rihanna is.

Rihanna (1988-)

A kilencszeres Grammy-díjas barbadosi énekesnő az egyik legbefolyásosabb, legnépszerűbb és legsikeresebb zenei eladó – jól felismerhető stílusával alapvetően reformálta meg a kortárs könnyűzenét. Számos elismeréssel díjazták rendkívül fiatalon elért zenei sikereit – de az énekesnői karrierje mellett vállalkozói tevékenysége is számottevő. Divattervezőként, üzletasszonyként is számon tartják, az LVMH luxusmárkákat tömörítő cégcsoporttal a Fenty Beauty kozmetikai divatmárka társtulajdonosa, és nemrég bejelentették a Fenty divatház indulását is, ami

csúcsmínőségű ruhákat, cipőket, kiegészítőket és ékszereket fog árulni. Rihanna büszke a barbadosi származására: 2018-ban Barbados oktatási, idegenforgalmi és befektetési ügyekért felelős rendkívüli és meghatalmazott nagykövete lett.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még David Beckham és Beyoncé is.

7. típus

Mark Zuckerberg (1984-) – Facebook

Mark Zuckerberg amerikai feltaláló és programozó az iskolatársaival készítette a Facebookot. Előtte több kommunikációt, illetve megosztást biztosító programot írt meg, különösebb siker nélkül. Irodalomból szerzett diplomát, majd a Harvard Egyetemen tanult – itt kezdtek el foglalkozni a Facebookkal –, majd az egyetem folytatása helyett a vállalkozást építette tovább a csapat. Számos fejlesztő szállt be a munkába; a cég hamar gigászi méreteket öltött, felvásárolta az Instagramot és a WhatsApp-ot is. A tőzsdei bevezetés 2012-ben történt meg.

Zuckerberg keményen vezeti a vállalkozását, a stratégiai döntéseket nem adja ki a kezéből, ugyanakkor a Facebookkal kapcsolatos (elsősorban adatvédelmi) aggályokkal és kritikákkal szemben is vállalja a felelősséget. Zuckerberg korábban már elindított egy a "zöld energia" fejlesztésére irányuló alapítványt, és nyilvánosságra hozta azt a döntését is, hogy a vagyona jelentős részét jótékony célokra kívánja felhasználni.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Larry Page (Google) és Ingvar Kamprad (IKEA) is.

Larry Page (1973-) – Google

Larry Page amerikai üzletember, a Google egyik alapító-tulajdonosa Sergey Brin mellett. A kaliforniai Stanford Egyetemen folytatta (de nem fejezte be) PhD tanulmányait, ott kezdtek el dolgozni a keresőrendszeren, ami a Google nevet kapta. Az oldal azzal tűnt ki a riválisai közül, hogy minimalista, de hatékony módon tudta kezelni az internet robbanásszerűen növekvő adattartalmát. A Google Inc. nevű céget 1998-ban jegyezték be egy kaliforniai garázsban – ezt persze hamar kinőtték. Ma már hét olyan szolgáltatása is van, amelynek több mint egymilliárd felhasználója van (Google Maps, YouTube, Chrome, Gmail, Search és Google Play), Page-et pedig – visszahúzódo természete ellenére – a világ egyik legbefolyásosabb emberének tartják. A megújuló energia és az alternatív energiaforrások elkötelezett

híve, támogatja a kapcsolódó kutatásokat és több jótékonyági programban is részt vesz.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Mark Zuckerberg (Facebook) és Ingvar Kamprad (IKEA) is.

Ingvar Kamprad (1926-2018) – IKEA

Ingvar Kamprad svéd üzletember 17 évesen alapította az IKEA-t – a bútorszállítók munkáját látva határozta el, hogy lapra szerelt bútorokkal fog kereskedni. Az elképzelés bevált, forradalmasította a lakberendezést, és mára összesen 49 országban van jelen 494 áruházzal. Annyira népszerűek a termékei, hogy a vélekedések szerint a brit gyerekek ötöde IKEA matracon fogan. Hatalmas vagyona ellenére kifejezetten szerényen élt, a spórolás nem csak a cég, de a magánéletének is fontos sajátossága volt. A beosztottjait a munkatársainak tekintette, nagyon közvetlen volt velük, rendszeresen ebédeltek együtt az áruházak éttermében. Az IKEA alapelveit rendszeresen hangoztatta: takarékoság, segítőkészség, felelősségvállalás. A végakarata alapján vagyona felét Észak-Svédország (Norrland) üzleti vállalkozásainak fejlesztésére kell fordítani.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Mark Zuckerberg (Facebook) és Larry Page (Google) is.

8. típus

Bill Gates (1955–) – Microsoft

Bill Gates egyetemi és vállalkozói pályafutása is kudarccal kezdődött: két év után otthagyta a Harvard Egyetemet – azóta sem szerzett diplomát – és az első, Traf-O-Data nevű forgalommérési adatok feldolgozásával foglalkozó vállalkozását is abba kellett hagynia állami konkurencia miatt. A kudarcok azonban nem tántorították el – nem sokkal később felépítette a világ legnagyobb szoftvercégét, a Microsoftot. 2000 óta aktívan jótékonykodik a feleségével – alapítványuk számtalan ügyet támogat (a gyermekhalandóság csökkentése, lakhatási program hajléktalan

családok számára, AIDS- és malária-ellenes kutatások, fenntartható mezőgazdasági fejlődés stb.); ezen tevékenységét olyan fontosnak tartja, hogy 2008-ban felhagyott a Microsoft-beli napi munkájával, hogy minél több időt tudjon rá fordítani.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Warren Buffett (Berkshire Hathaway) és Nathan Blecharczyk (Airbnb).

Warren Buffett (1930-) – Berkshire Hathaway

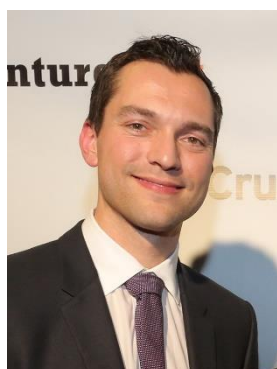

Az amerikai részvénybefektető és üzletember 1965 óta irányítja a Berkshire Hathaway befektetési társaságot, de 11 éves korától kezdve dolgozott apja brókercégnél. Kedvenc stratégiája az értékalapú befektetés; mindig hosszú távban gondolkodik, legendásan konzervatív gazdasági stílus jellemzi. Legsikeresebb befektetése közé tartozik a Gillette, a Coca-Cola Company és a Fruit of the Loom részvényeinek megszerzése, de nemrég az Amazonba is befektetett. A vagyonához képest puritán életstílust követ, ugyanabban az omahai házban él, amelyet 1958-ban vásárolt magának.

Rendszeresen adományoz filantróp célokra, egy évtizede kezdte szétosztani a vagyonát. A „The Giving Pledge” nevű jótékonsági kezdeményezés tagjaként ő is vállalta, hogy vagyona döntő részét karitatív célokra ajánlja fel.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Bill Gates (Microsoft) és Nathan Blecharczyk (Airbnb) is.

Nathan Blecharczyk (1984-) – Airbnb

Az Airbnb-t három munkanélküli fiatal találta ki 2007-ben, kényszermegoldásként az aktuális pénziányukra, a hálószobájuk és egy felfújó matrac kiadásával. Ebből lett a közösségi gazdaság egyik mintacége: az interneten elérhető online piactéren szállást lehet kiadni és foglalni, mára a világ közel 200 országában, elsősorban rövid távra. A cég tulajdonában nincs ingatlan, a bevételük a meghirdetett és kiadott foglalások utáni jutalékból keletkezik. Az Airbnb-n már mindenféle szállás elérhető: szabad szoba, teljes lakás, kastély,

hajó, de akár fára épített kunyhót vagy szigetet is lehet bérelni! Ezzel a rendszerrel az átlagembert is bevonták a globális turizmus világába, és hozzájárultak ahhoz is, hogy a világ minden tájáról legyen ismerősük. A hallatlanul népszerű közösségi gazdaság persze a legtöbb jelenleg érvényes szabályt megkerüli, számos jogi és adózási kérdést felvet.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Bill Gates (Microsoft) és Warren Buffett (Berkshire Hathaway) is.

9. típus

Larry Ellison (1944-) – Oracle

Az Oracle elnök-vezérigazgatója és technológiai vezetője volt 1977 és 2014 között – az első és egyetlen ebben az időszakban ezen a poszton –, azóta pedig ügyvezető igazgató. A vállalkozása elindítása és menedzselése során számos alkalommal olyan megoldások felé ment el, amikben egyedül ő hitt – mindenki más neveltségűnek, lehetetlennek tartotta. Ő megcsinálta! Az Oracle azzal lett a világ egyik legnagyobb szoftver cége, hogy már az

1990-es években is az internetre koncentrált, másrészt teljes e-Business megoldást kínált, nem csak egy-egy terméket. Mára az Oracle Corporation a világ legnagyobb üzleti szoftvermegoldásokat kínáló cége, és az első számú adatbázis szállító világszerte. Larry Ellison erősen támogatja a nyílt forráskódú közösségeket, és segíti az iparág szabványainak egységesítését. Diploma nélkül lett milliárdos, az USA-ban lévő birtokait a teljes luxus jellemzi.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Giorgio Armani és Reed Hastings (Netflix) is.

Giorgio Armani (1934-)

Az olasz divattervező 1975-ben hozta létre Armani nevű vállalatát; az orvosi egyetemet hagyta ott a divat világáért. 2001-re a világ legsikeresebb olasz tervezőjének kiáltották ki. Az Armani-stílus a letisztult, testreszabott formavilág, a kifinomult elegancia; a vörösszőnyeges divat egyik úttörőjének is tartják – hollywood-i filmekben jelentek meg a ruhái, azóta sztárokat, politikusokat, közszereplőket egyaránt öltöztet. Először férfi divatmárka volt, de

ezt követően női kollekciókkal is foglalkozni kezdett; ma már a termékpaletta részei a fehérneműk, napszemüvegek, táskák, parfümök és az ékszerek is, sok más kiegészítő és lakberendezési cikkek mellett, továbbá a birodalom része egy szállodalánc is. Sokat elmond az általa képviselt márkáról egy híres mondata: „*Divatos holmikat bárki vehet magának, stílust azonban nem.*”.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Larry Ellison (Oracle) és Reed Hastings (Netflix) is.

Reed Hastings (1960-) – Netflix

Marc Randolph és Reed Hastings 1997-ben alapította a cégét, ami kezdetben DVD-k postai kölcsönzésével foglalkozott. 2007-ben indították el a streaming szolgáltatást, ami mindenestől felforgatta a világ tévézési szokásait, 2013-tól pedig saját sorozataik és filmjeik is elérhetőek. Hastings a cég vezérigazgatója, elsősorban neki köszönhető a cég felfutása úgy, hogy a vállalkozás indítása előtt nem volt szoros kapcsolata a szórakoztatóiparral. A reklám nélküli tartalom, a megfelelő árszabás, a választás szabadsága és kényelmi szolgáltatásai miatt a Netflix amerikai szolgáltatóból hamar globális márkává vált. Mára a világ legnagyobb video streaming szolgáltatójának számít, és egyre nagyobb figyelmet fordít a saját tartalmak előállítására, valamint a lokális tartalmak gyártására és vásárlására is.

Ebbe a vállalkozói típusba tartozik még Larry Ellison (Oracle) és Giorgio Armani is.

